

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	14.10.2025, Pärnu
Koostaja ametinimetus ja nimi:	abiprokurör Hanna Varik
Ametiasutuse nimi:	Lääne Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number:	24750000022
Kuriteo kvalifikatsioon:	KarS § 212 lg 1, § 344 lg 1 ja § 345 lg 1
Kahtlustatava nimi (isikukood):	XXX XXX (XXX)

Käesolevas kriminaalasjas alustati 08.04.2024 kriminaalmenetlust KarS § 212 lg 1, § 344 lg 1 ja § 345 lg 1 tunnustel. XXX XXX on esitatud kahtlustus samade paragrahvidele alusel, et 22.04.2022 kell 22:28 sõlmis XXX XXX XXX'iga (XXX XXX XXX XXX, XXX Eesti filiaal) reisikindlustuse lepingu (leping nr. X/XXX, kehtivuseaeg 23.04.2022 - 01.05.2022), kindlustatud isikuks oli kindlustusvõtja ise ehk XXX XXX. Kindlustuslepinguga oli kindlustatud ka XXX XXX pagas summas 1 500 eurot. 03.05.2022 esitas XXX XXX XXX kahjuavalduse pagasi varguse kohta. Juhtumi kohta esitas järgmine kirjeldus: „Ööbisin Budapestis aadressil XXX XX, 1136, Ungari. Liikusin jala kohalikust Aasia toidukohast ööbimiskoha suunas, teekond ca 3-4 km. Mul oli kaasas õlakotiga sülearvuti ja fotokaamera. Umbes poolel teel koju jooksis selja tagant mulle ligi inimene, kes haaras õlakotist ja rebis selle kaasa. Seejärel kiirustasin ööbimispaika ja proovisin helistada 112, paraku ei saanud ühendust. Lahkusin järgmisel hommikul Budapesti linnast, tegin politseisse avalduse interneti teel, sain neilt ka vastuse, et avaldus on võetud menetlusse“. Varastatud esemete kohta esitas ta XXX AS-i poolt 05.06.2019 väljastatud ostutšekki sülearvuti Apple MacBook Air 13.3“ (2017), SWE XXXX/A,XXXXX kohta summas 1089,98 eurot, XXXX OÜ poolt 03.05.2019 väljastatud arve fotokaamera Nikon D750 Body sn: XXX kohta summas 950 eurot ja XXX XXX OÜ 14.02.2019 väljastatud arve summas 207,99 eurot objektiivi Nikon AF-S Nikkor 50 XXX, S/N: XXX kohta. Õlakoti kohta kahjuavalduses märgitud summa 50 eurot, dokumenti pole. 25.05.2022 teostas XXX väljamakse summas 1 177,38 eurot XXX XXX arveldusarve numbrile EEXXXXXXXXXX. Juhtumi täiendava kontrolli käigus tuvastati, et fotokaamera Nikon D750 Body sn: XXX ja objektiivi Nikon AF-S Nikkor 50 XXX, S/N: XXX vargus oli juba varasemalt deklareeritud XXX XXX AS kindlustusseltsile 25.10.2019 XXX XXX poolt, kellele tehti ka hüvitamisotsus ja väljamakse 29.10.2019 summas 1000 eurot. Sülearvuti Apple MacBook Air 13.3“ (2017), SWE XXXX/A,XXXXX kohta summas 1089,98 eurot tegi XXX XXX kahjuteatise 02.05.2022 sisuga „Kõndisin Budapestis söögikohast enda ööbimiskoha suunas, teekond ca 2,5 km. Läbisin teekonda jala, olin koos enda lapsega, kes magas vankris. Mu õlal oli kott, mille sees oli sülearvuti MacBook Apple Air ja fotokaamera Nikon D750 koos objektiiviga Nikon Nikkor 50. Ühel hetkel tuli ootamatult selja tagant jooksupäts inimene, kes haaras õlakotist ning jooksis sellega minema. Kiirustasin ööbimispaika ning helistasin 112, kuid kõne katkes pidevalt enne kutsungi algust. Lahkusin Budapestist järgmisel hommikul, tegin avalduse politseisse interneti teel.“ Deklareeritava kahju summaks on 2 118,00 eurot. Hiljem loobus XXX XXX XXX-lt taotletud hüvitisest. Seega XXX XXX esitas teadlikult 03.05.2022 XXX kindlustusele kahjuteatise juba varem 29.10.2019 XXX XXXile XXX XXX AS reisikindlustus juhtumi menetluse raames hüvitatud esemete fotokaamera Nikon D750 Body sn: XXXX summas 950 eurot ja objektiivi Nikon AF-S Nikkor 50 XXX, S/N: XXX summas 207,99 eurot varguse kohta ja XXX XXXi poolt varem, s.o. 02.05.2022 XXX XXX kahjuteatise deklareeritud, kuid selle hüvitisest loobunud sülearvuti Apple MacBook Air 13.3“ (2017), SWE XXX/A,XXXXX summas 1089,98 eurot varguse kohta, millega lõi XXX kindlustusele

(XXX XXX XXX XXX, XXX filiaal) kindlustusjuhtumist toimumise kohta ebaõige ettekujutuse ja sai selle eest kindlustushüvitist 1 177,38 eurot.

Samuti tema tegi 05.02.2024 XXX XXX XXX kindlustusele kahjuteatise selle kohta, et 04.02.2024 kella 23:00 olles Suurbritannias XXXX linnaosas ja kõndides läbi pargi tõmmati ehk varastati ta käe otsast musta värvi Furla seljakott väärtusega 395 eurot, millega koos sülearvuti Lenovo Legion S7 väärtusega 1402,28 eurot ja kõrvaklapid Panasonic EAH-A800E-K väärtusega 311,99 eurot ning seoses sellega soovib tekkinud varalise kahju summas 2109,27 eurot hüvitamist kindlustusandja poolt. Varguse ajal, 04.02.2024, oli XXX XXXal sõlmitud XXX XXX XXX kindlustusega reisikindlustuse poliis XXXX perioodiga 02.02.2024 – 05.02.2024, mille alusel oli võimalik hüvitada summa kuni 2500 eurot. Kahjuteatisele lisas XXX XXX XXX XXX lehel sealt tellitud juhtmeta kõrvaklappide Panasonic EAH-XXX hinnaga 311,99 eurot arve nr 2EEXXXXXX ostmiskuupäevaga 09.06.2024. Ostjaks ja tellijaks oli XXX XXX. XXX XXX lehel tellitud Furla seljakoti hinnaga 395 eurot arve, mille tellijaks oli XXX XXX, Arve nr. AYEE-24-XXX, tellimuse nr AYEE-XX-2XXXXX ja arve kuupäev 27.07.24, XXX XXX arve MECXXX kuupäevaga 30.05.2022 sülearvuti Lenovo Legion S7 kohta hinnaga 1402,28 eurot. Kuna kahel arvel, s.o. Panasonic kõrvaklapid ja Furla seljakott, olid tuleviku kuupäevad siis palus XXX XXX XXX XXX XXXal esitada täpsustavaid andmeid. 21.02.2024 edastas XXX XXX uue arve kõrvaklappide kohta, millel on XXX XXX arve kuupäev 09.06.2023 ja maksekiitungi Panasonic kõrvaklappide tasumise kohta, millel puuduvad maksekorralduse number, puudub saaja pank ja saaja konto nr. Samuti 21.02.2024 saatis XXX XXX sülearvuti Lenovo Legion S7 tellimuse nr XXX väljavõtte hinnaga 1402,28 eurot, mis on tehtud XXX XXX lehel. 22.02.2024 esitas XXX XXX XXX XXX lehel tehtud sülearvuti Lenovo Legion S7 Ettemaksuarve MEEXXXX, mis on tehtud 30.05.2022 ning ostjaks ja kauba saajaks on märgitud XXX XXX. Arvuti hinnaks on 1402,28 eurot. 22.02.2024 esitas XXX XXX uue XXX XXX arve AYEE-XXXX Furla koti kohta, mis on 27.07.23 kuupäevaga ning selle tellimuse väljavõtte. XXX XXX tellimuse väljavõttelt ja arvelt oli näha, et tellimuse numbrid on erinevad. Arvel on tellimuse numbriks AYEE-632-XXXX, kuid tellimuse väljavõttel oli näha, et tellimuse number on AYEE-632-XXXX. 26.02.2024 esitati päring XXX XXX-le kontrollimaks arve ehtsust seljakoti Furla ostmise kohta XXX XXX poolt, mille vastusest selgus, et sellise numbriga tellimust nende süsteemis ei ole, samuti ei ole neil klienti sellise nime ega aadressiga ja et arve kuupäev on tulevikus. Lisaks selle kontrolliti XXX XXXa poolt Furla koti ostu kohta esitatud arvel oleva tellimuse numbri AYEE-632-XXX järgi selle kauba liikumist, kust selgus, et nimetatud tellimus tühistati. Seega XXX XXX poolt esitatud XXX XXX arve AYEE-24-XXX on võltsitud. 26.02.2024 on esitatud päring XXX XXX, kontrollimaks Panasonic kõrvaklappide ostmist, mille vastuses on öeldud, et XXX XXXa kindlustusele esitatud arve peal on välja toodud vale kuupäev ning antud tellimuse numbriga C00XXX on teise isiku tellimus tootele „konstruktor LEGO Tecnic John Deere 9700 Forage Harvester 42168“ ja „konstruktor LEGO Minifigures Seeria 25 71045“ Samuti on tellimus tühistatud enne paki kättesaamist ja kahte tellimust ei saa olla sama numbriga. Seega on XXX XXXa poolt esitatud XXX XXX arve nr. 2EE000XXX võltsitud. 19.03.2023 on edastatud päring XXX XXX, kontrollimaks sülearvuti ostmist. 21.03.2024 saadud vastusest selgub, et nende süsteemis tellimus numbriga XXX ei ole aktiivne ja tehtud teise isiku nimele. Täpsustava küsimuse peale, et palun saata müügiarve, vastati, et nimetatud tellimus on tühistatud ja seega puudub müügiarve. Seega on XXX XXXa poolt esitatud XXX XXX arve MEXXX ja ettemaksu arve MEXXX võltsitud. Lähtudes sellest keeldus kindlustusandja hüvitise väljamaksmisest. Seega pani XXX XXX toime KarS § 212 järgi kvalifitseeritava kuriteo, s.o kindlustusjuhtumi toimumise kohta ebaõige ettekujutuse loomise kindlustusandjalt kindlustushüvitise saamise eesmärgil ning mis seisnes selles, et XXX XXX esitas XXX XXX XXX kindlustusele 05.02.2024 teadvalt vale kahjuteatise esemete varguse kohta summas 2109,27 eurot nende eest kahjuhüvitise saamise eesmärgil ja esitas nende kohta teadlikult võltsitud soetamisdokumendid, võltsitud XXX XXX arve ja ettemaksu arve sülearvuti Lenovo Legion S7 kohta hinnaga 1402,28, võltsitud XXX XXX arve Panasonic EAH-A800E-K kõrvaklappide soetamise kohta hinnaga 311,99 eurot ja võltsitud XXX XXX arve Furla koti kohta hinnaga 395 eurot. Lisaks sellele pani XXX XXX toime KarS § 344 järgi kvalifitseeritava kuriteo, mis on dokumendi võltsimine, mille alusel on võimalik omandada õigusi, kui võltsis hüvitise saamise eesmärgil XXX XXX arve MECXXX ja ettemakse arve MEEXXX sülearvuti Lenovo Legion S7 hinnaga 1402,28

soetamise kohta, kui võltsis XXX XXX arve 2EE0000XXX Panasonic EAH-A800E-K kõrvaklappide soetamise kohta hinnaga 311,99 eurot ja kui võltsis XXX XXX arve AYEE-XXX Furla koti soetamise kohta hinnaga 395 eurot. Lisaks sellele nende eelnimetatud võltsitud arvete esitamisega hüvitise saamise eesmärgil XXX XXX XXX-ile pani XXX XXX toime kuriteo, mis on kvalifitseeritav KarS § 345 järgi, s.o teadvalt võltsitud dokumendi kasutamise eesmärgiga omandada õigusi.

Samuti tema teatas 27.01.2025 XXX XXX XXX XXX (XXX XXX) e-kirja teel reisikindlustuse kahjujuhtumist, mis toimus 25.01.2025 XXX XXX, sisuga, et XXX XXXalt varastati seljakotist Laptop Lenovo Legion Slim5 väärtusega 1200 eurot ning lisas kahjuteatele XXX XXX arvest MECXXX tehtud foto sülearvuti Lenovo Legion Slim5 hinnaga 1329,99 eurot soetamise kohta 21.01.2024. XXX XXX ja XXX XXX vahel on sõlmitud reisikindlustuse leping (poliis nr XXX), kindlustusperiood 24.01.2025 – 02.02.2025. Kahjujuhtumi käsitlemise kontrolltegevuste raames tegi XXX XXX päringu XXX XXX (XXX XXX), kust vastati, et arve nr. MECXXX ei ole autentne, klient ei saanud kaupa kätte ja selle eest ei tasutud, arvel nähtav tellimuse nr. XXX ei ole aktiivne ja oli tühistatud. Kuna XXX XXX XXX teatest nähtub, et XXX XXX 21.01.2024 tellimus oli tühistatud ja seega ei olnud tal nimetatud seadet, siis on XXX XXX esitanud XXX XXX le ebaõigeid andmed kindlustusjuhtumi kohta, s.o et talle tekkis 25.01.2025 kahju sülearvuti vargusest olles reisil XXX XXX linnas. Lähtudes sellest keeldus kindlustusandja hüvitise väljamaksmisest. Sellega pani XXX XXX toime KarS § 212 järgi kvalifitseeritava kuriteo, s.o kindlustusjuhtumi toimumise kohta ebaõige ettekujutuse loomise kindlustusandjalt kindlustushüvitise saamise eesmärgil. Lisaks sellele pani XXX XXX toime KarS § 344 järgi kvalifitseeritava kuriteo, mis on dokumendi võltsimine, mille alusel on võimalik omandada õigusi, kui võltsis hüvitise saamise eesmärgil XXX XXX arve MECXXX sülearvuti Lenovo Legion Slim5 hinnaga 1329,99 eurot soetamise kohta 21.01.2024. Lisaks sellele eelnimetatud võltsitud XXX XXX arve MECXXX esitamisega 27.01.2025 XXX XXX le selle eest hüvitise saamiseks, pani XXX XXX toime kuriteo, mis on kvalifitseeritav KarS § 345 järgi, s.o teadvalt võltsitud dokumendi kasutamise eesmärgiga omandada õigusi.

XXX XXXale esitatud kahtlustuste näol on tegemist teise astme kuritegudega. KarS § 212 lg 1, § 344 lg 1 ja § 345 lg 1 järgi kvalifitseeritud kuritegude eest ei näe karistusseadustik karistuse alammäärana ette vangistust, vaid rahalised karistused. KarS § 344 lg 1 ja § 345 lg 1 näevad karistuse maksimummäärana ette kuni üheaastase vangistuse. KarS § 212 lg 1 näeb karistuse maksimummäärana ette kuni viieaastase vangistuse. Antud juhul on kahtlustatav toime pannud ühe teo, mis vastab mitmele erinevale süüteokoosseisule (ideaalkogum), ehk karistuse mõistmisel kohalduks KarS § 63 lg 1 ehk mõistetak üks karistus seadusesätte alusel, mis näeb ette raskeima karistuse.

KrMS § 202 lg 1 ja lg 2 sätestavad, et kriminaalmenetluse võib lõpetada teise astme kuriteos avaliku menetlushuvi puudumise korral, kui kahtlustatava süü ei ole suur ja kui kahtlustatav on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju ja on tasunud kriminaalmenetluse kulud või võtnud endale kohustuse tasuda kulud määratud tähtjaks, nõustunud maksma kindla summa riigitulusesse või nõustunud tegema kindla arvu tunde üldkasulikke tööd. Kui kriminaalmenetluse esemeks on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse, võib käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud alustel kriminaalmenetluse lõpetada ja kohustused määrata prokuratuur.

Prokurör, tutvunud kriminaalasja materjalidega leiab, et käesoleval juhul esinevad KrMS § 202 lg-tes 1 ja 7 sätestatud eeldused menetluse lõpetamiseks avaliku menetlushuvi puudumise tõttu ja kuna isiku süü ei ole suur.

KrMS § 202 lg 1 raames mõeldakse isiku teosüüd karistusseadustiku mõttes, s.o vaadatakse üksnes konkreetset kuritegu, mitte isikut või tema varasemat käitumist, ning erinevaid preventsioone. Arvesse võetakse isiku panust kuriteo toimepanemisel, tahtluse või ettevaatamatuse astet, tekitatud kahju liiki ja suurst, isiku vanust ja arusaamisvõimet ning seadusandja poolt sätestatud karistust.

Kriminaalasjas kogutud materjalidest nähtub, et kahtlustatav on oma süülise tegevusega tekitanud ühele kannatanule, XXX XXX XXX XXX Eesti filiaal, varalise kahju summas 1177,38 eurot, mille kahtlustatav on kannatanule täies ulatuses hüvitanud. Teistele kannatanutele varalist kahju ei tekitatud.

Kahtlustatava osas puudub ka avalik menetlushuvi, mis takistaks menetluse lõpetamist KrMS § 202 alusel. Kohtupraktikas seostatakse avalikku menetlushuvi enamjaolt materiaalses karistusõiguses sätestatud karistamise eesmärkidega, s.o üld- ja eripreventatiivsete kaalutlustega.

Eripreventatiivsetest kaalutlustest lähtuvalt on avalik menetlushuvi olemas, kui kriminaalmenetluse lõpetamine ja teo toimepannud isiku karistamisest loobumine võib eeldatavasti tingida tema poolt uute süütegude toimepanemise. Seda tõenäosust on võimalik hinnata lähtuvalt isiku varasemast karistusest, menetluse aluseks oleva teo toimepanemise asjaoludest ja teo iseloomust, s.o kas tegemist on ühekordse või korduva teoaktiga. XXX XXX ei ole varem kriminaalkorras karistatud. Samuti ei ole prokuratuuri andmetel tema suhtes hetkel käimas ühtegi teist kriminaalmenetlust. Seega ei ole kahtlustatava puhul alust arvata, et karistamisest loobumine võib tingida kuritegude toimepanemise jätkamise. XXX XXX on tunnistanud, et pani toime kahtlustuses esitatud kuriteod, seega on isik saanud aru oma teo keelatusest. Avaliku menetlushuvi hindamisel tuleb märkida, et antud juhul juba kriminaalmenetluse alustamine ja läbiviimine, milles XXX XXXa koheldi kahtlustatavana, oli tema jaoks preventiivseks teguriks, mis aitab aru saada oma teo keelatusest ning vastavalt sellele arusaamisele käituda ja hoiduda süütegude toimepanemisest.

Üldpreventatiivsest aspektist on avalik menetlushuvi olemas eelkõige siis, kui teo toimepanemise viis, valdkond, tagajärjed või samaliigiliste kuritegude suur arv ja ühiskonnaohtlikkus on sellised, et menetluse lõpetamine ja lisakohustuste määramine ei oleks kriminaalpoliitiliselt vastuvõetavad. Sellised kuriteod, milles menetluse lõpetamine ei ole eelduslikult kooskõlas üldpreventatiivsete kaalutlustega, kajastuvad Riigi peaprokuröri 15.03.2022 juhise nr RP-1-2/22/1 (muudetud riigi peaprokuröri 19.12.2024 käskkirjaga nr RP-1-1/24/37) punktis 3.2 ja 3.3. Täpsemalt näeb viidatud juhise ette punktis 3.3.7 avaliku menetlushuvi juhul, kui KarS § 212 järgi kvalifitseeritava kuriteo toimepanemisel tekitatud kahju ületab olulise kahju määra, mis KarS § 12¹ p 1 järgi on 4000 eurot. Käesoleval juhul olulise kahju tekkimist möönda ei saa. Samuti näeb viidatud juhise ette punktis 3.2.2 avaliku menetlushuvi olemasolu, kui teo on toime pannud isik, kellel peavad avaliku ülesande täitmisest tulenevalt olema kõrged kõlbelised omadused või kelle suhtes peab avalikkusel olema kuriteo asjaoludega seonduvalt kõrgendatud usaldus. Kuigi kahtlustatava ametist tulenevalt võib teda pidada eelnevas lauses nimetatud isikuks, siis kuna käesolevas kriminaalasjas kahtlustuses etteheidetud teod ei ole kuidagi seotud kahtlustatava töökohustustega, siis prokuröri hinnangul antud juhul isiku suhtes avalikku menetlushuvi ei ole. XXX XXXale etteheidetava süüteo kriminaalõigusnormidega kaitstava õiguskorra kui üldise väärtusmastaabi riive heastamine ning tema õiguskuulekale käitumisele suunamine võimalik prokuröri hinnangul saavutada ka muude vahenditega, kui kriminaalkorras karistamisega.

Kuna tegemist on teise astme kuriteoga, isiku süü ei ole suur ja menetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi ning kahtlustatav on hüvitanud kuriteoga tekitatud kahju, siis prokurör leiab, et on olemas alused kriminaalmenetluse lõpetamiseks XXX XXXa suhtes KrMS § 202 sätteid kohaldades.

Juhindudes KrMS § 202 ja 206, abiprokurör määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 24750000022 menetlus.
2. Määratud kohustuse liik:

Kohustada XXX XXXa

- maksma riigituludesse 800 (kaheksasada) eurot. Tähtajaks määrata 4 (neli) kuud, s.o viimase täitmise tähtpäeva on 14.02.2026 (k.a).

Kui isik ei täida määratud tähtaja jooksul talle pandud kohustust, võib prokuratuur kriminaalmenetluse määrusega uuendada.

3. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: ei kohaldata.
4. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: puuduvad.
5. KrMS § 206 lõike 2¹ alusel teavitada kriminaalmenetluse lõpetamisest Eesti Kohtuekspertiisi Instituuti ja kustutada ABIS-st ja RSBR-st järgmised andmed: andmeid ei kogutud.
6. Kriminaalmenetluse kulud: puuduvad.
7. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 tuleb kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia viivitamata saata: kannatanutele XXX XXX XXX, XXX XXX XXX XXX, XXX filiaal, ja XXX XXX“ Eesti filiaal. Kahtlustatavale XXX XXX on lõpetamise määrus 14.10.2025 prokuratuuris kätte antud.
8. Kannatanul on õigus vastavalt KrMS § 206 lõikele 3 tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul menetluse lõpetanud prokuratuuris. Kui füüsilisest isikust kannatanu ei valda eesti keelt, võib ta kümne päeva jooksul taotleda kriminaalmenetluse lõpetamise määruse sisust arusaamiseks selle teksti tõlkimist emakeelde või keelde, mida ta valdab.

Edasikaebamise kord

Vastavalt KrMS § 207 lõigetele 2 ja 3 võib kannatanu põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul esitada kaebuse Riigiprokuratuurile, mille asukoht on Wismari 7, Tallinn 15188.

Hanna Varik
abiprokurör

Kui isik, kelle suhtes on kriminaalmenetlus lõpetatud KrMS § 202 kohaselt, ei täida talle pandud kohustusi, uuendab prokurör kriminaalmenetluse.

Allkirjaga kinnitan, et olen kriminaalasja lõpetamisega nõus, olen kriminaalmenetluse lõpetamise määruse kätte saanud, mulle on selgitatud kohustuste mittetäitmise tagajärgi ning olen kohustustega nõus:

_____ (nimi, kuupäev, allkiri)